

KAREN KINGSBURY

Dubbelroman

*Laatste dans
& Toegift*

KAREN KINGSBURY

Laatste dans

Vertaald door Roelof Posthuma

Toegift

Vertaald door Lia van Aken

© Uitgeverij Voorhoeve – Utrecht, 2015
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
www.kok.nl
www.puurvandaag.nl

Vertaling Roelof Posthuma (*Laatste dans*) en Lia van Aken (*Toegift*)
Omslagontwerp Villa Grafica
ISBN 978 90 297 2428 9
NUR 302

Laatste dans

Oorspronkelijk verschenen onder de titel A Time to Dance bij Thomas Nelson, Inc. P.O. Box 141000, Nashville TN 37214-1000, USA.

© Karen Kingsbury, 2001
ISBN e-book 978 90 297 2266 7

Toegift

Oorspronkelijk verschenen onder de titel A Time to Embrace bij Thomas Nelson, Inc. P.O. Box 141000, Nashville TN 37214-1000, USA.

© Karen Kingsbury, 2002
ISBN e-book 978 90 297 2268 1

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

Laatste dans

Een

Het was zonder enige twijfel het moment waarop Abby Reynolds haar hele leven had gewacht.

Onder de schijnwerpers van de vrijdagavond in het grootste stadion van Illinois stond Abby's man op het punt zijn tweede kampioenschap van de scholencompetitie football binnen te halen. En hij zou dat grotendeels te danken hebben aan het talent van hun oudste zoon, die als quarterback in het team speelde.

Abby trok haar blauwgrijze jack strakker om zich heen en wensde dat ze een dikkere sjaal had omgedaan. Het was tenslotte al begin december, en hoewel er al meer dan een week geen sneeuw was gevallen, bleef de lucht snijdend koud. 'Footballweer,' zei John altijd. Koud en droog, een geschenk uit de hemel. Ze staarde naar de sterrenhemel. *Zelfs het weer werkt vanavond met je mee, John.*

Haar blik dwaalde over het veld en ze zocht haar man die langs de zijlijn stond, het hoofd iets naar achteren geknikt, zijn lichaam voorovergebogen, zijn handen op zijn knieën, zijn volle aandacht op het spel gericht. Ze herinnerde zich duizenden middagen waarop zijn ogen twinkelden van plezier, maar nu stonden ze hard en gericht. Zijn gezicht was een en al concentratie, getekend door de intensiteit van het moment, terwijl hij zijn aanwijzingen in tien richtingen tegelijk schreeuwde. Zelfs op haar plek hoog op de volle tribune kon Abby de energie voelen die van John uitging in de laatste minuten van zijn belangrijkste wedstrijd.

Geen twijfel aan, coachen was zijn talent.

En dit was zijn gloriemoment.

Was al het andere maar niet zo...

‘Kom op, Eagles, jullie kunnen het!’ Abby’s dochter Nicole klapte in haar handen, klemde haar tanden op elkaar en kneep iets harder in de hand van haar vriend Matt, terwijl ze al haar aandacht en energie op haar jongere broer richtte.

Er brandden tranen achter Abby’s ogen die ze met moeite tegenhield. *Kon ze dit moment maar bewaren, de tijd hier en nu stilzetten...* Ze draaide zich opzij en kneep in haar vaders knie. ‘Ik voel het, papa. Ze gaan winnen.’

Haar vader, een oude man die nauwelijks meer leek op de man die haar opvoedde, hief zijn trillende vuist een klein stukje in de vrieskou. ‘Je kunt het, Kade!’ Zijn hand viel slap terug op zijn schoot.

Abby klopte zacht op haar vaders arm en zette haar handen als een toeter aan haar mond. ‘Doe je best, Kade! Kom op!’ Haar vingers balden zich samen tot vuisten, waarmee ze in een snel en hard ritme op haar knieën sloeg. *Als hij dit nu maar voor elkaar kreeg.*

Na deze avond zouden er voor geen van hen nog veel leuke momenten zijn weggelegd.

‘Jammer dat het zo afgelopen is,’ grinnikte haar vader, die haar met waterige ogen aankeek. ‘Al die jaren van samen football spelen. Die jongen is geweldig, even goed als zijn vader.’

Abby keek naar haar zoon en haar mondhoeken krulden iets op. ‘Altijd al geweest.’

‘Vind je het ook niet vreemd, mam?’ Nicole liet haar hoofd tegen Abby’s schouder zakken.

‘Wat bedoel je, lieverd?’ Ze nam de vrije hand van haar dochter en vocht tegen de neiging om haar ogen dicht te doen. Het voelde zo goed, in de opwindning van dit moment, omringd door familie...

‘Dit is Kade’s laatste wedstrijd voor de schoolcompetitie.’ Nicole’s stem was gesmoord en er sprak een tedere verontwaardiging uit, alsof ze zich plotseling een verlies realiseerde waar ze niet op was voorbereid. ‘Dan is het zomaar afgelopen. Volgend jaar zit hij in Iowa, en niets zal meer hetzelfde zijn.’

Abby's ogen begonnen weer te prikken en ze slikte haar emoties weg. *Als je eens wist, lieverd...* 'Het is nooit hetzelfde.'

Nicole staaarde naar het veld. 'Ik bedoel, dit is de laatste keer. Hierna zal hij nooit meer voor papa spelen.' Ze keek naar het scorebord. 'Al die trainingen en wedstrijden, en over een paar minuten is het voorbij. Niets meer dan een doos vol herinneringen en oude krantenknipsels.'

De brok in haar keel groeide. *Nu niet, Nicole. Laat me van het moment genieten.* De tranen vertroebelden haar blik. *Kom op, verman je. Het leven zit vol met zaken die ooit ophouden.* Ze kneep in de hand van haar dochter en lachte kort. 'We horen ze nu aan te moedigen, weet je nog? Ze hebben nog niet gewonnen.'

Nicole stak haar kin naar voren en schreeuwde zo hard als ze kon: 'Kom op, Eagles! Jullie kunnen het!'

Abby's ogen zochten het veld weer af, waar Kade midden in het spel stond en als spelverdeler voor zijn vader optrad. Nog vijftieng meter voor de 'touch down'. Er was nog een goede minuut speeltijd en Marion stond drie punten voor. Dit punt – en Abby voelde dat het gescoord zou worden – zou de winst bezegelen.

'Kom op, Eagles!' Ze klapte in haar handen en tuurde geconcentreerd naar het veld. *Kom op, Kade. Rustig aan, zoals je het al wel honderd keer hebt gedaan...*

Haar stevige zoon veroverde de bal en vond met geroutineerde gratie het gat waardoor hij kon ontsnappen. Hij rende tot hij zijn doel zag en schoot met de vloeiende beweging van de getalenteerde zoon van een topcoach de bal tussen twee verdedigers door om hem bijna als door een wonder in de handen van een eigen aanvaller te laten belanden.

Het publiek sprong overeind.

Boven het geschreeuw van tienduizend fans uit legde de stadionspreeker de situatie uit: de Eagles scoorden een punt, met nog minder dan een minuut te spelen.

De tegenpartij nam een time-out en Abby haalde langzaam en diep adem. Als ze dit moment had kunnen inblikken om het voor

altijd te bewaren, had ze het gedaan. Hadden ze niet altijd van dit moment gedroomd sinds Kade's geboorte? Eerst hadden ze er grappen over gemaakt, om zich vervolgens jaar na jaar meer te realiseren dat het werkelijkheid zou kunnen worden. Tientallen herinneringen vochten om haar aandacht. De eerste keer dat ze John in footballtenue zag... hoe zijn ogen van haar hielden toen zij elkaar hun jawoord gaven en op de toekomst dronken... Nicole die in de achtertuin speelde... de stralende ogen van de veertienjarige Kade toen hij zijn eerste football kreeg... de grote vreugde van Seans geboorte zeven jaar later... de jaren van ontmoetingen op de aanlegsteiger aan het eind van de dag... de muziek die ze...

Er klonk een fluitsignaal en de spelers namen hun posities weer in.

Abby slikte. Haar gezin had een leven lang hiernaartoe gewerkt. Twee decennia van herinneringen, waarvan vele te maken hadden met een met witte lijnen afgezet veld van honderd meter vol modder en gras.

Het publiek bleef staan, maar ondanks het oorverdovende lawaai had Abby een stil plekje in haar hart waar ze de lach van haar kinderen hoorde, van lang geleden, en waar ze de stoeipartijtjes van John en de kinderen zag op het speelveld van Marion High School, na de training. Jarenlang had John intuïtief geweten hoe hij hun kinderen als coach moest benaderen en hoe hij het spel aan het eind van de dag moest loslaten. Het beeld en de stemmen veranderden en het lawaai van het stadion werd een achtergrondruis.

'Dans met mij, Abby... dans met mij.'

Daar stonden ze, op de aanlegsteiger. Ze dansten de dans van het leven, zwierden op het ritme van de krekels en de krakende planken, lang nadat de kinderen naar bed waren, op avonden dat de zomer nooit meer leek op te houden.

Een windvlaag zond een rilling over haar armen en ze verdrong de herinneringen. Hoe hij haar ook had verraden en wat er ook zou gaan gebeuren, er was geen betere vader voor haar kinderen te vinden dan John Reynolds.

Een andere herinnering diende zich aan. Zij en John dobberden in een oude vissersboot op het meer, een jaar nadat Kade was geboren. *'Abby, op een dag zal Kade voor mij spelen, en dan gaan we naar de top. Naar de echte top, schat. We zullen alles krijgen waar we ooit van droomden en niets zal ons kunnen tegenhouden. Niets...'*

En nu zaten ze hier – het leek niet meer dan een ogenblik later.

Kade kwam uit de kluwen naar voren met de bal in zijn handen.

Kom op, Kade. Dit is jouw dag. 'Zet hem op, Eagles!' schreeuwde ze.

De bal schoot als een kanonskogel uit Kade's handen en vloog met een grote boog door de winteravond, zoals Kade zelf ongeveer door hun leven was gevlogen, in een waas van beweging. *Kom op, vang hem...* Abby zag hoe Kade's beste vriend T.J. aan de andere kant van het veld naar de bal sprong. *Het past,* dacht ze. Het was als het perfecte einde van een perfecte film. Ze realiseerde zich dat alles wat met Kade, John en hun footballjaren te maken had – zelfs deze laatste wedstrijd – op een of andere manier vanaf het begin al zo bepaald was geweest.

T.J. greep de bal vast, drukte hem tegen zijn borst en landde languit achter de lijn.

'Touch down!' Abby's hart sloeg over en ze sprong op en neer, haar vuisten hoog in de lucht. 'Ongelooflijk! Het is gelukt! We hebben gewonnen!' Ze trok haar vader en Nicole tegen zich aan en sloeg haar vlakke hand tegen die van de tien jaar oude Sean die drie stoelen verder zat. *'High Five! We zijn kampioen van Illinois! Ongelooflijk!'*

Op het veld vierden de spelers het extra punt voordat ze hun posities weer innamen. Nog vijftien seconden en Marion High School zou regiokampioen zijn – en het team van vader en zoon Reynolds zou voor altijd een plaats krijgen in de annalen van de schoolcompetitie in Illinois.

John, jullie hebben het voor elkaar gekregen... jij en Kade.

Omwille van alles wat ooit was geweest – omwille van de stralende lichtpunten die hun liefde en gezin waren geweest – voelde Abby niets dan pure, onbezwaarde vreugde voor haar man.

Twee tranen ontsnapten uit haar ooghoeken en baanden zich een brandende weg over haar koude wangen.

Niet nu, Abby. Niet op het moment dat er iets gevierd moet worden. Het publiek schreeuwde als met één stem: ‘Vijf... vier... drie... twee...’

Terwijl de tribune leegliep het veld op, in een kolkende massa van blauw en grijs, brulde Abby’s vader zoals hij nooit meer had gedaan sinds hij in een tehuis was terechtgekomen. Sean rende achter Nicole en Matt aan van de trappen af om zich bij de anderen te voegen.

Abby zat als versteend en dronk het moment in. Ze keek naar de massa tot ze John ontdekte, die als een wilde zijn cappie afrukte en op Kade afrende. Hun omhelzing was voor Abby de druppel en haar tranen begonnen stil te stromen. John nam hun zoon stevig in zijn armen, in een gebaar dat ieder ander uitsloot: teamgenoten, trainers, pers. Alleen zij tweeën. Kade greep zijn helm in zijn ene hand en legde zijn andere arm om zijn vaders nek.

Toen gebeurde het.

Terwijl Abby nog van het moment genoot, kwam Charlene Denton achter John staan en sloeg haar armen om zijn schouders. Een steen plofte op de bodem van Abby’s maag en werd zwaarder en zwaarder. *Niet nu... voor het oog van iedereen die we kennen.* John en Charlene stonden zeker vijftig meter van Abby vandaan, maar dat maakte geen verschil. Ze zag de scène glashelder voor zich alsof ze er vlak naast stond. Haar man maakte zich los van Kade, draaide zich om en omhelsde Charlene kort. De manier waarop John zijn hoofd dicht bij het hare bracht en zijn hand op haar schouder legde, liet iets zien van de gevoelens die hij voor haar koesterde. Gevoelens die hij al lang voor haar had. Charlene Denton, collegadocent op Marion High School en Johns grootste struikelblok.

Abby knipperde met haar ogen en plotseling leek al het mooie,

goede en nostalgische van deze avond goedkoop en gekunsteld, een scène uit een slechte film. Zelfs de tederste herinneringen hielden geen stand tegenover de realiteit die ze voor zich zag.

Abby's vader zag hen ook en hij schraapte zijn keel. 'Ik red me hier wel, lieverd. Ga jij maar naar John.'

Ze schudde haar hoofd, maar haar blik bleef op haar man en Charlene gericht. 'Nee, ik wacht.'

Haar ogen waren nu droog en de opkomende woede vulde haar hart met kille, lege bitterheid. *Wegwezen, dame. Dit is ons moment, niet dat van jou.* Abby staarde vol haat naar Charlene. Johns stem klonk weer in haar hart, maar deze keer hadden de woorden niets met dansen te maken.

Ze spraken van een scheiding.

Dit was het weekeinde waarin ze het aan de kinderen zouden vertellen, het weekeinde dat ze de misvatting in hun familie zouden rechtzetten dat zij en John misschien wel het gelukkigst getrouwde stel ter wereld waren. Ze zuchtte. Hoe het ook voelde om John met Charlene te zien, de werkelijkheid was dat hij met elke leraar, of met welke vrouw ook, contact kon leggen. Over een paar maanden zou hij immers weer alleenstaand zijn. Net als zichzelf. Ze sloeg haar armen stevig om zich heen en probeerde het misselijke gevoel weg te drukken dat haar maag deed omdraaien. *Waarom doet het nog steeds zo veel pijn, God?*

Er kwam geen antwoord en Abby wist niet of ze liever wilde wegkruipen of het veld oprennen, zodat Charlene zich te ongemakkelijk zou voelen om erbij te blijven staan.

Ik dacht dat ik dit stadion voorbij was. We hebben al samen besloten om apart door te gaan. Wat gebeurt er met mij? Ze tikte met haar voet op de betonnen vloer van het stadion, verschoof en ergerde zich aan het smetteloze, mooie en jonge uiterlijk van de andere vrouw, die niet de sporen van twintig jaar huwelijk meedroeg. Hoe moest ze dit gevoel benoemen? Jaloezie?

Nee, het voelde eerder als spijt. Abby's hart klopte sneller. Dat kon toch niet? Waar zou ze spijt van moeten hebben? Hadden

ze niet *beiden* ingezien waar ze stonden, en waar het naartoe zou gaan?

Of zou ze altijd dit gevoel houden als ze John met een andere vrouw zag?

Haar blik werd troebel en weer hoorde ze Johns stem van lang geleden. *'Dans met me, Abby... dans met me.'*

De stille woorden vervaagden weer en ze knipperde de verse tranen weg. Eén ding was zeker: als gescheiden zijn zo voelde, kon ze er maar beter aan wennen.

Hoe vreselijk ze dat ook vond.

Twee

Het stadion was leeg en lag bezaaid met platgetrapte kartonnen bekers en half opgegeten hotdogs. Op de studententribunes waren allerlei resten blauw en grijs te zien, een teken dat de Marion Eagles er inderdaad waren geweest en dat John en Kade hun levenslange droom hadden verwezenlijkt door samen regiokampioen te worden.

Abby liep de stadiontrappen af en stak het veld over in de richting van de kleedkamers. John zou nog binnen zijn om de pers te woord te staan, met de andere coaches de wedstrijd te analyseren en met zijn team na te genieten.

Vlak voor de bezoekersingang stond een bankje waar Abby ging zitten om over het lege veld te staren. Kade, Nicole, Matt en Sean hielden een tafel voor hen vrij in Smokey's Pizza, een straat verderop. Haar vader wachtte in de auto. Ze keek naar de modderige lijnen en de trots oprijzende doelpalen aan weerszijden van het veld. Was het echt nog maar een uur geleden dat het hele stadion vol zat en de hele massa de adem inhield terwijl Kade het laatste doelpunt scoorde?

Abby huiverde en stak haar handen diep in haar zakken. De temperatuur was flink gedaald, maar dat had weinig te maken met de angstige kilte die ze in haar hart voelde.

Een assistent-coach van de Marions kwam naar buiten en bleef staan toen hij haar zag. 'Hallo, Abby.' Hij grijnsde van oor tot oor. 'Wat zeg jij van die Eagles?'

Ze grinnikte. Hoe pijnlijk de komende gebeurtenissen in haar leven ook zouden zijn, ze zou zich hun footballperiode als een

heerlijke tijd blijven herinneren. Elke speler, elke coach, elk seizoen... het was een kleurrijk mozaïek dat ze altijd zou blijven koesteren. ‘Geweldig. Een droom die uitkomt.’

De man zuchtte zacht en schudde zijn hoofd, terwijl hij de winternacht in tuurde. Het was de grootste coach van het team, een voormalige speler die de reputatie had de jongens hard aan te pakken. Maar hier, in de stille schaduwen van het stadion waarin het gejoel van het publiek en het gekreun van zestig in oorlogstenue geklede tieners was verstomd, zag Abby de tranen in zijn ogen glanzen. Hij schraapte zijn keel en keek haar aan.

‘Ook al word ik honderd, ik zal nooit vergeten hoe John en Kade deze avond samenwerkten. Ze zijn geweldig, die twee.’ Hij sloeg zijn armen over elkaar, staarde naar de stadionverlichting en probeerde zichzelf te beheersen. Even later keek hij haar weer aan. ‘Wat een geschiedenis, vind je niet, Abby? Ik ben blij dat ik erbij kon zijn.’

‘Ik ook, coach.’ Haar mondhoeken krulden iets omhoog terwijl de tranen haar blik vertroebelden. Ze wees naar de kleedkamers. ‘Is hij bijna klaar?’

‘Ja, de laatste verslaggevers zijn een paar minuten geleden vertrokken. Hij is zijn spullen aan het verzamelen.’ De man glimlachte en nam afscheid. ‘Nou... ik zie je volgend jaar.’

Abby knikte, bang dat haar stem haar zou verraden als ze probeerde te spreken. *Voor ons... voor mij zal er geen volgend jaar zijn.*

De assistent liep verder en Abby moest aan John denken en hun trouwdag, meer dan eenentwintig jaar eerder. Wat was er gebeurd met de mensen die ze toen waren geweest, het paar dat samen door het vuur ging en er aan de andere kant alleen maar sterker uitkwam?

Vergeet het, Abby. De coach had gelijk. Het was voorbij en zij moest blij zijn dat ze erbij was geweest. Abby wenste hartstochtelijk dat ze terug kon gaan in de tijd, al was het maar een uur, naar het moment voor die laatste *touch down* waarmee Johns levenslange dromen waarheid waren geworden.

Op één na.

Vijf minuten later kwam John naar buiten en zag haar zitten. Abby dacht aan Charlene en haar armen om Johns middel, na de wedstrijd. *Moet ik hem omhelzen, zoals zij deed? Moet ik alleen maar vriendelijk knikken?*

Er heerste een ongemakkelijke stilte terwijl hij haar aankeek.

‘Abby...’ Hij zei het zacht, maar zijn woorden waren geladen met opwinding. ‘Het is gelukt!’ Zijn ogen fonkelden en er zouden weken overheen gaan voordat de sprankeling weer zou weg-ebben – en zij kon geen weerstand bieden aan hun verleiding. Onontkoombaar kwamen ze bij elkaar en Abby sloeg haar armen om zijn nek, begroef haar gezicht tegen zijn schouder.

‘Niet te geloven! Regiowinnaar!’ Ze genoot van het troostende gevoel van zijn hart dat in zijn borst bonkte en ze bedacht dat het maanden geleden was dat ze elkaar zo hadden omhelsd.

‘Fantastisch, hè?’ Hij liet haar los en zijn ogen waren even vol van leven, hoop en belofte als twee decennia eerder.

Er zat een modderspoor op zijn wang dat ze teder weghaalde met haar duim. ‘Jullie zijn de beste, jij en Kade. Ongelooflijk.’

Hij trok haar weer tegen zich aan en ze bleven dicht tegen elkaar aan staan, lichtjes heen en weer wiegend. Zijn armen rustig om haar middel, haar armen iets steviger om hem heen dan gewoonlijk.

Momenten doordrenkt van een wanhopige eindigheid.

John liet als eerste los en Abby sloeg haar armen om zichzelf heen om de plotselinge kilte tegen te gaan. ‘Heb je die laatste *touch down* gezien?’ Hij pakte zijn sporttas van de bank en grijnsde. ‘Kade was uniek...’

Abby glimlachte. ‘Het was prachtig.’

John staaarde naar het veld alsof hij voor zijn geest een herhaling liet afdraaien. ‘Ik heb altijd van deze dag gedroomd sinds Kade zijn eerste bal gooide.’

Ze liepen naar de stadiontrappen, hun voeten in een vertrouwd gezamenlijk ritme. John hing de tas over zijn schouder. ‘Abby, wat dit weekeinde betreft...’

De steen in haar maag werd zwaarder. ‘Wat?’

Hij keek naar de grond. ‘Het voelt niet goed..., ik bedoel, de kinderen...’ Hij keek haar aan terwijl ze verder liepen. ‘Het kan me niet schelen wat de deskundigen zeggen; we kunnen het ze nu niet vertellen.’ Zijn voorhoofd rimpelde van bezorgdheid. ‘Niet na deze avond. Ze blijven het tot aan Kerst vieren, Abby. Daar hebben ze toch recht op?’

Abby voelde haar schouders verstrakken terwijl de nerveuze spanning zich als een tinteling door haar lichaam verspreidde. ‘Ze hebben het recht om de waarheid te horen.’

Zijn ogen waren zwaar van pijn en verdriet. ‘We vertellen het ze gauw genoeg.’ Hij ging langzamer lopen en keek haar intens aan, smekend om begrip. ‘Kom op, Abby. Dit is de gelukkigste dag in Kade’s leven. Voor je het weet, is het al Kerstmis. Kan het niet nog even wachten?’

Ze bleef staan en staaarde haar man aan, een hand op haar heup. ‘Wat moeten we dan, John? Oeverloos blijven doen alsof er niets aan de hand is?’

Zijn kaak verstrakte, maar hij zei niets.

Stop, Abby. Een vriendelijk woord verdrijft de woede.

Ze hoorde de zachte stem ergens in een hoek van haar ziel, maar schudde haar hoofd. John was de oorzaak van dit alles. Waarom zou ze hem nu in bescherming nemen?

‘Wat heeft het voor nut om te wachten?’ Ze sloeg haar armen over elkaar en snoof. ‘We hadden het ze vorige maand al moeten vertellen.’ Ze aarzelde. ‘Je kunt niet altijd de goede vent blijven uithangen, John.’ *Zeg het niet, Abby...* ‘Ook al zijn jullie kampioen geworden.’

‘Daar gaan we.’ John zette zijn honkbalpet af en haalde zijn vingers door zijn donkere, vochtige haar. ‘Wat wil je, Abby? Ruzie? Hier en nu? Aan de zijlijn?’

Er schoten wel tien venijnige commentaren door haar hoofd, maar ze hield haar mond. ‘Ik zeg alleen maar dat we het hun al lang hadden moeten vertellen. De papieren gaan in januari de deur

uit, John. Als we niet snel iets zeggen, weten ze niet wat hen overkomt.’

Zijn gezicht vertrok en ze dacht dat hij zou gaan huilen. Hij zag eruit als een klein jongetje dat zijn beste vriendje was kwijtgeraakt; een ogenblik lang wilde ze niets liever dan hem in haar armen nemen, hem smeken te blijven en het uit te maken met Charlene – om de rest van zijn leven alleen nog van haar, Abby, te houden. Haar hart ontdooide. *We zitten allebei fout, John. Is wat we hebben opgebouwd geen tweede poging waard?* Maar het gevoel verdween voordat ze de moed vond om de woorden uit te spreken. *Ik lijk wel krankzinnig. We zijn veel te ver heen voor een tweede kans...*

Niets is onmogelijk bij God, kind.

Abby sloot haar ogen en was er zeker van dat de stem die ze van binnen hoorde uit de hemel kwam. *We hebben het geprobeerd. Dat weet U... Maar zelfs U geeft mij toch een uitweg uit deze situatie... dat staat toch in Uw woord?*

Scheiden is mij een ergernis... Niets is onmogelijk bij...

Het is te laat... Ze deed haar ogen weer open. ‘Luister, ik wil dit gewoon achter de rug hebben.’

Hij keek haar nog steeds aan, maar zijn verdriet had plaatsgemaakt voor vastberadenheid. ‘We kunnen de papieren ook in februari inleveren. We hebben al tot nu gewacht. Laten we het over de Kerst heen tillen.’

Het beeld van John en Charlene tergde haar. ‘Ho, ho, ho,’ fluisterde ze.

‘Wat?’ Johns stem werd een halve toon hoger.

Ze hield haar hoofd schuin. ‘Laten we maar zeggen dat ik niet zo in de stemming ben voor de feestdagen.’

John knarste met zijn tanden. ‘Echt, Abby, jij kunt ook alleen maar aan jezelf denken. Het gaat om Kerst, weet je nog? Dat betekende ooit iets voor jou.’

Doe me dit niet aan, John. Doe niet alsof het iets betekent als er niets van waar is. Er kwamen beelden op van hoe zij en John de laatste jaren door de gangen van hun huis dwaalden... zwijsend, gespan-

nen, liefdeloos. 'Ja, dat was toen *ik* nog iets betekende voor *jou*.'

Ze stonden als aan de grond genageld tegenover elkaar en de kloof werd met elke ademtocht dieper. Abby verbrak de stilte als eerste. 'Je kunt mij niet alle schuld in de schoenen schuiven. Ik wil hun Kerst ook niet vergallen.' Ze gebaarde naar zichzelf. 'Ik probeer alleen maar realistisch te zijn.'

'Je bedoelt egoïstisch?' Hij deed moeite om niet te gaan schreeuwen.

'Nee, *realistisch!*' Haar woorden kwamen er als kwaad gesis uit. 'Ik houd niet van doen alsof!'

Johns kaakspieren bolden op. 'Denk je dat ik het leuk vind? Ik heb het hier niet over ons, Abby. Ik heb het over de kinderen. We zeggen het ze na de vakantie, en daarmee basta.'

Hij liep verder en Abby wilde het wel uitschreeuwen. 'Wacht!'

Hij bleef staan, draaide om en kwam terug. 'Wat?'

Ze ademde uit en probeerde haar emoties onder controle te houden. Ze kon zich niet voorstellen dat ze het nog een moment in huis uithield met John terwijl die verliefd was op een andere vrouw... en dan met de Kerst?

Toen bedacht ze dat het in de vakantietijd toch drukte alom zou zijn. Haar schouders zakten. Wat maakte het ook uit? Misschien had hij wel gelijk. Misschien was het niet zo erg als de kinderen minder tijd kregen om aan het idee te wennen. Misschien kon ze die maand nog wel uitzingen omwille van hen. Als de scheiding er daarna maar snel zou komen. 'Goed... akkoord. Na de Kerst.' Ze aarzelde. 'Maar blijf in het openbaar alsjeblieft van Charlene af, wil je? In elk geval tot we het de kinderen hebben verteld.'

Johns ogen werden groot en zijn woede sloeg om in verontwaardiging. 'Wat heeft dat te betekenen?'

'Ach, schiet toch op...' Abby's mond zakte open. Waarom wilde hij per se tegen haar blijven liegen? Wat was het nut? 'Het betekent dat ik niet van plan ben de andere kant op te kijken terwijl jij met je *vriendinnetje* rondloopt, alleen maar om de kinderen een fijne Kerst te bezorgen.'

John deed een stap in haar richting en zijn ogen werden hard en koud als staal. ‘Weet je, ik ben het zo zat dat je Charlene hier steeds de schuld van geeft. Ons besluit om te scheiden, staat los van mijn vriendschap voor haar. Het heeft te maken met het feit dat jij bent veranderd... dat wij veranderd zijn.’ Hij zuchtte en keek de maannacht in. Abby vroeg zich af of hij daar antwoorden zocht – zoals zij zo vaak had gedaan. Ze zag zijn kaak weer verstrakken en wist dat hij probeerde zijn woede te bedwingen. ‘We zijn niet meer de mensen die we toen waren, Abby.’

Ze rolde geërgerd met haar ogen. ‘Vertel me alsjeblieft niet dat het niets met Charlene te maken heeft. Hoezeer we ook veranderd zijn, we hadden eruit kunnen komen; het was onze plicht om eruit te komen. Maar toen jij met Charlene begon, was het voor mij tijd om op te stappen.’ Ze lachte kort en vreugdeloos. ‘Ik weet toch wat ik zie, John. Vertel me alsjeblieft niet dat je geen verhouding met haar hebt als ik bij jou de klas binnenloop en haar in jouw...’

‘Dat was gewoon om haar te troosten!’ John snauwde de woorden tegen haar. ‘Ik heb je toch gezegd dat ze over haar toeren was vanwege...’ Zijn stem verstomde en Abby voelde haar bloeddruk stijgen. Hoe durfde hij het te ontkennen terwijl ze hem op heterdaad had betrapt en na die tijd uit wel tien verschillende bronnen bevestiging voor hun verhouding had gekregen?

‘Troosten, hè? Je meent het.’ Haar stem droop van sarcasme. ‘En waar moest ze vanavond voor getroost worden toen ze voor de ogen van tienduizend mensen om je nek hing?’

John boog voorover alsof hij de strijd opgaf. ‘Laat maar.’ Hij stak zijn handen diep in zijn zakken en liep resoluut verder. ‘Geloof maar wat je wilt.’

Abby was zierend. Hij loog natuurlijk, zoals hij al honderd keer eerder had gedaan. Ze rende een paar meter om hem in te halen en ging naast hem lopen. ‘Ik geloof mijn vriendinnen en die hebben hetzelfde gezien als ik.’

Hij zei niets, bleef recht voor zich uit staren en liep stug over de stadiontrappen in de richting van de auto.

Pummel. ‘Goed, dan zeg je niets. Maar maak er geen spektakel van met haar, wil je? Als we tot na de feestdagen moeten wachten, kun je me dat op zijn minst gunnen.’

Ze kwamen boven aan de trap. John bleef staan en keek op zijn horloge. ‘Voor mijn part.’ Zijn stem verried geen enkele emotie. ‘Ik zie je over een paar uur in het hotel.’

‘Wat?’ Haar hart sloeg over. *Doe me dat niet aan, John, niet vanavond.* ‘Jij gaat met mij mee. De kinderen wachten op ons.’

Nog voordat hij antwoord gaf, wist Abby dat ze te ver was gegaan. Haar man keek de straat in, los van haar, hun kinderen en alles wat een uur eerder nog aanleiding voor een feest was geweest. ‘De coaches komen in de pub een straat verderop bij elkaar. Zeg maar tegen de kinderen dat ik ze later wel spreek.’

Zonder haar nog aan te kijken en zonder het minste teken van spijt of berouw, zonder zelfs maar een keer om te kijken, liep John de nacht in. Verbijsterd keek Abby hem na.

Draai je om, John; kom terug en zeg dat je van me houdt; zeg me dat dit absurd is en dat het op een of andere manier weer goed zal komen.

Hij liep door. *Laat hem alsjeblieft stoppen, God. De kinderen hebben hem vanavond nodig.*

Stilte.

Ze zag hoe John naar twee kanten keek of hij kon oversteken, in loopspas naar de overkant van de straat snelde en zijn weg vervolgde over het trottoir. *Goed. Laat hem maar gaan.* Ze draaide zich om, knipperde haar tranen weg en weigerde de pijn in haar hart te koesteren. Het werd tijd dat ze eraan wende om hem te zien weggelopen. Het was alles wat er tussen hen over was, alles wat zij in de toekomst zouden zijn: twee mensen, twee vreemdelingen die in verschillende richtingen de koude, donkere nacht van hun toekomst tegemoet liepen.

Zij wist het, en John wist het.

En op zeker moment na Kerstmis zouden hun kinderen het ook weten.

Toegift

Een

Coach John Reynolds werd zenuwachtig van de jongen. Hij was lang en slungelig en zat al sinds het begin van het lesuur gezondheidsleer op zijn schrijfblok te krabbelen. Nu het uur bijna om was, kon John zien wat de jongen tekende.

Een schedel met gekruiste beenderen.

Het was dezelfde tekening die op zijn zwarte T-shirt stond afgebeeld. En ook op het lapje dat op zijn slobberige zwarte spijkerbroek was genaaid. Zijn haar was gitzwart geverfd en om zijn nek en polsen droeg hij zwarte leren banden met scherpe punten.

Het was overduidelijk dat Nathan Pike geobsedeerd werd door de duisternis. Hij was een *goth*, een van de weinige tieners op Marion High School die een sinistere subcultuur aanhingen.

Dat was niet wat John stoorde.

Wat hem stoorde, was wat de jongen *onder* het duistere symbool had gekrabbeld. Een van de woorden leek op *dood*. John kon het voor in de klas niet goed onderscheiden, daarom begon hij met grote passen heen en weer te lopen.

Zoals hij elke vrijdagavond als footballcoach van het schoolteam deed langs de zijlijn van het stadion, dwaalde John op en neer tussen de rijen leerlingen om hun werk te controleren, om hier en daar een aanwijzing te geven of kritiek als het nodig was.

Toen hij Nathans tafeltje naderde, keek hij weer naar het schrijfblok van de jongen. Van de opgeschreven woorden kreeg John ijskoude rillingen. Meende Nathan dat? Tegenwoordig kon John niet anders dan aannemen dat de leerling meende wat hij

schreef. John kneep zijn ogen tot spleetjes om te zien of hij het goed gelezen had.

Inderdaad.

Onder de schedel en de gekruiste beenderen had Nathan geschreven: *Dood aan sporters.*

John stond er nog naar te staren toen Nathan opkeek en zijn blik ontmoette. Die van de jongen was ijskoud en doods, zonder te knipperen. Bedoeld om te intimideren. Nathan was er waarschijnlijk aan gewend dat mensen één blik op hem wierpen en dan hun ogen afwendden, maar John had zijn hele loopbaan jongens als Nathan om zich heen gehad. Hij wendde zich niet af, maar bleef staan en bracht met zijn ogen aan Nathan over wat hij op dat moment onmogelijk kon zeggen. Dat de jongen de weg kwijt was, dat hij een naloper was, dat de dingen die hij had getekend en de woorden die hij had geschreven ongepast waren en niet getolereerd werden.

Maar vooral hoopte John dat zijn ogen overbrachten dat hij er was voor Nathan Pike. Zoals hij er geweest was voor anderen, zoals hij er altijd zou zijn voor zijn leerlingen.

Nathan keek als eerste weg en richtte zijn blik weer op zijn schrijfblok.

John probeerde zijn razende hart tot bedaren te brengen. Hij deed zijn best om onaangedaan te kijken en keerde terug naar de voorkant van het klaslokaal. Zijn leerlingen hadden nog tien minuten voordat hij zijn les zou hervatten.

Hij nam plaats achter zijn bureau, pakte een pen en trok het dichtstbijzijnde schrijfblok naar zich toe.

Dood aan sporters?

Uiteraard moest hij wat hij gezien had melden bij het bestuur, maar wat moest hij er als leraar mee aan? Stel dat het Nathan ernst was?

Sinds de schietincidenten op een aantal scholen in het land, hadden de meeste regio's een soort signaleringsplan opgesteld. Marion High School was geen uitzondering. Volgens het plan

moesten alle leraren en personeelsleden een oogje houden op de klassen die ze onder hun hoede hadden. Als een leerling of een situatie zorgen baarde of hun ongewoon voorkwam, moest de leraar of het personeelslid onmiddellijk melding doen. Eens per maand werd er vergaderd om de leerlingen te bespreken die wellicht door de mazen glipten. De tekenen waren duidelijk: een leerling die gepest werd, wanhopig was, zich afgewezen voelde, uitgestoten was, die dwars was of gefascineerd werd door de dood. En in het bijzonder leerlingen die met geweld dreigden.

Nathan Pike voldeed aan alle categorieën.

Maar aan de andere kant, vijf procent van de schoolbevolking voldeed eraan. Zonder specifiek bewijs konden een leraar of bestuurslid weinig doen. Het handboek over moeilijke leerlingen adviseerde onderwijzend personeel om het pesten af te remmen of de leerlingen bij het schoolleven te betrekken.

‘Praat met hen, probeer meer over hen te weten te komen, vraag naar hun hobby’s en vrije tijd,’ had de directeur tegen John en de rest van het personeel gezegd toen ze het handboek bespraken. ‘Adviseer eventueel hulpverlening.’

Dat was allemaal leuk en aardig. Het probleem was dat jongens als Nathan Pike niet altijd met hun plannen te koop liepen. Nathan was vierdejaars. John kon zich nog herinneren dat Nathan voor het eerst op Marion High kwam. In zijn eerste en tweede jaar had Nathan behoudende kleding gedragen en was hij op zichzelf geweest.

Pas vorig jaar was hij van uiterlijk veranderd.

Hetzelfde jaar waarin de Marion High Eagles hun tweede regiokampioenschap football wonnen.

John wierp een snelle blik op Nathan. De jongen zat weer te tekenen. *Hij weet niet dat ik zijn schrijfblok heb gezien.* Anders had hij zijn hand toch over de schedel met de gekruiste beenderen gelegd en de verschrikkelijke woorden verborgen? Het was niet voor het eerst dat John dacht dat Nathan een probleem kon worden. Gezien zijn veranderde zelfbeeld had John hem sinds het

begin van het schooljaar nauwlettend in de gaten gehouden. Minstens een keer per dag slenterde hij langs Nathans tafel en hij paste goed op om hem gedurende het hele lesuur beurten te geven, met hem te praten of oogcontact met hem te maken. John vermoedde dat er een hartgrondige woede brandde in het hart van de jongen, maar het was vandaag voor het eerst dat er bewijs voor was.

John bleef zwijgen, maar liet zijn blik door de klas dwalen. Wat was er vandaag anders? Waarom schreef Nathan juist nu zoiets hatelijks op?

Toen viel het hem in.

Jake Daniels was er niet.

Ineens klopte het hele scenario. Als Jake er was, vond hij waar hij ook zat altijd wel een manier om zijn klasgenoten tegen Nathan op te zetten.

Engerd... mietje... dokter dood... watje... sukkel.

Al die gefluisterde scheldwoorden werden losjes in Nathans richting gesproken. Als het gefluister doordrong tot voor in de klas, trok John zijn wenkbrauwen op naar Jake en een paar andere footballspelers in de klas.

‘Genoeg.’ De waarschuwing was gewoonlijk het enige wat John hoefde te zeggen. En dan was het gepest een poosje afgelopen. Maar de achteloze schimpscheuten en de wrede woorden troffen altijd doel. Daar was John zeker van.

Niet dat Nathan ooit zijn pijn toonde aan Jake en de anderen. De jongen negeerde alle sporters en deed alsof ze niet bestonden. Wat waarschijnlijk de beste manier was om de leerlingen die hem treiterden terug te pakken. Niets stoorde Johns huidige footballspelers meer dan over het hoofd te worden gezien.

Dat gold met name voor Jake Daniels.

Ondanks het feit dat het team van dit jaar de lofbetuigingen die hun werden toegezwaard niet had *verdiend*. Het feit dat de scorestand van het team slechter was dan in welk seizoen dan ook in de recente geschiedenis, deed voor Jake en zijn teamgenoten weinig

terzake. Zij geloofden dat ze bijzonder waren en ze waren van plan ervoor te zorgen dat iedereen op school hen ook zo behandelde.

John dacht aan het team van dit jaar. Het was eigenlijk vreemd. Ze waren getalenteerd. Op school werd gezegd dat ze misschien nog wel meer vóór hadden dan het team van vorig jaar, toen Johns eigen zoon Kade de Eagles naar een regiokampioenschap had geleid. Maar ze waren arrogant en verwaand, zonder oog voor omgangsvormen of karakter. In alle jaren dat hij coach was geweest, had John nog nooit zo'n moeilijke groep meegemaakt.

Het was niet vreemd dat ze niet wonnen. In het licht van hun gedrag was hun talent onbruikbaar.

En de ouders van veel van de jongens waren nog erger. Vooral nadat Marion twee van zijn eerste wedstrijden had verloren.

Ouders klaagden voortdurend over speeltijd, trainingsprogramma's en natuurlijk de verliezen. Ze waren vaak onbeschoft en neerbuigend, en dreigden John te laten ontslaan als zijn staat van dienst niet verbeterde.

'Wat is er gebeurd met het onverslaanbare Marion High?' vroegen ze hem. 'Een goede coach had de reeks overwinningen doorgezet.'

'Misschien weet coach Reynolds niet waar hij mee bezig is,' zeiden ze. 'Iedereen kan het talent van Marion High coachen en ongeslagen uit de strijd komen. Maar verliezen?'

Ze vroegen zich hardop af wat voor een kolossale mislukking John Reynolds was om een Eagles-team op het veld te zetten en dan te verliezen. Het was ondenkbaar voor de ouders van Marion High. Schandalig. Hoe durfde coach Reynolds zo vroeg in het seizoen twee wedstrijden te verliezen!

En soms waren de overwinningen nog erger.

'Dat was een slapjanus van een tegenstander vorige week, Reynolds,' zeiden de ouders dan. Als ze gewonnen hadden met twee touchdowns, zanikten de ouders dat het er minstens vier hadden moeten zijn. Johns 'lievelingszinnetje' was: 'Tjonge, als mijn zoon maar meer speeltijd had gekregen...'

Ouders roddelden achter zijn rug en ondermijnden het gezag dat hij op het veld had. Ongeacht het feit dat de Eagles vorig seizoen kampioen waren geweest. Ongeacht het feit dat John een van de vaakst winnende coaches in de regio was. Ongeacht het feit dat meer dan de helft van de kampioensploeg van vorig jaar hun diploma had gehaald, zodat John dit jaar de boel opnieuw moest opbouwen.

Het draaide er alleen maar om of de zoons van Johns lasteraars wel werden ingezet op wat zij de juiste posities vonden en elke wedstrijd genoeg spelminuten kregen. Of hun nummer wel op het juiste moment werd afgeroepen voor de grote wedstrijden en hoe sterk hun afzonderlijke statistische gegevens in de krant verschenen.

Het was gewoon zwaar pech dat het grootste geschil in het team op een indirecte manier Nathans leven verzuurde. Twee quarterbackes waren naar de zomertraining gekomen, beiden klaar voor de startpositie: Casey Parker en Jake Daniels.

Casey was de gedoodverfde winnaar, de laatstejaars, degene die tot vorig jaar achter Kade op de bank had gezeten. Zijn hele footballloopbaan was hierop neergekomen, zijn laatste seizoen bij de Eagles. In augustus meldde hij dat hij verwachtte de startpositie te bezitten.

Wat de jongen niet had verwacht, was dat Jake Daniels hetzelfde in zijn hoofd had.

Jake was derdejaars, een gewoonlijk brave zoon van een gezin dat vroeger bij John en zijn vrouw Abby in de straat had gewoond. Maar twee jaar geleden waren meneer en mevrouw Daniels uit elkaar gegaan. Jakes moeder was met Jake in een flat getrokken. Zijn vader kreeg in New Jersey een baan als presentator van een sportprogramma op de radio. Het was een akelige scheiding.

Jake was een van de slachtoffers.

John huiverde. Wat waren Abby en hij er dichtbij geweest om hetzelfde te doen! Die tijd lag gelukkig achter hen. Maar Jake Daniels zat er nog midden in die nare periode.

Aanvankelijk had Jake zich tot John gewend, een vaderfiguur die niet aan de andere kant van het land woonde. John zou nooit vergeten wat Jake hem eens had gevraagd.

‘Denkt u dat mijn vader nog van me houdt?’

De jongen was ongeveer een meter negentig, bijna een man. Maar op dat moment was hij weer zeven jaar, wanhopig op zoek naar een bewijs dat de vader op wie hij zijn hele leven had vertrouwd, de man die was verhuisd en hem in de steek had gelaten, nog om hem gaf.

John deed alles wat hij kon om Jake gerust te stellen, maar met het verstrijken van de tijd was de jongen zwijgzaam en nors geworden. Hij was vaker alleen in de trainingsruimte en op het veld om zijn werpvaardigheid te scherpen.

Toen de zomertraining aanbrak, bestond er geen twijfel over wie de startende quarterback zou zijn. Jake won de strijd met gemak. Zodra dat gebeurde, had Chuck, de vader van Casey Parker, een gesprek aangevraagd met John.

‘Hoor es, coach...’ De aderen op zijn slaap puilden uit terwijl hij sprak. ‘Ik hoor dat mijn zoon de startpositie kwijt is.’

John moest een zucht onderdrukken. ‘Dat klopt.’

De man uitte enkele krachttermen en eiste een verklaring. Johns antwoord was eenvoudig. Casey was een goede quarterback met vervelend gedrag. Jake was jonger, maar had meer talent en luisterde beter, en daarmee de beste keus.

‘Mijn zoon kan niet de tweede viool spelen.’ Caseys vader sprak luid, met een rood aangelopen gezicht. ‘Zijn hele leven zijn we hier mee bezig geweest! Hij is laatstejaars en hij gaat niet op de bank zitten. Als zijn gedrag niet deugt, dan komt dat alleen door zijn gedrevenheid. Daar leer je maar mee leven.’

Gelukkig had John een van zijn assistenten meegenomen naar het gesprek. Hij vond dat hij niet voorzichtig genoeg kon zijn, als je bedacht hoe gemakkelijk de beschuldigingen en loze praatjes over de tafel vloegen. Dus hij had samen met zijn assistent naar Parker zitten luisteren.

‘Wat ik bedoel is...’ Chuck Parker boog zich naar voren en keek hen fel aan. ‘Dat er coaches in mijn nek zitten te hijgen. We overwegen een transfer. Dan krijgt mijn jongen tenminste een eerlijke kans.’

John weerstond de verleiding om met zijn ogen te rollen. ‘Je zoon heeft een gedragsprobleem, Chuck. En behoorlijk ook. Als andere schoolcoaches in de buurt hem willen aanwerven, is dat omdat ze niet met hem hebben gewerkt.’ John keek de man strak aan. ‘Wat is precies je probleem?’

‘Ik zal je vertellen wat mijn probleem is, coach.’ Chuck stak een opgeheven vinger naar John uit. ‘Je bent niet loyaal aan je spelers. Dát is mijn probleem. Loyaliteit is alles in de sport.’

En dat zei een man wiens zoon naar een andere school wilde gaan. Uiteindelijk bleef Casey Parker. Hij nam beginpasses en loste Jake af als quarterback. Maar de kritiek van Caseys vader was elke week doorgedaan. Casey voelde zich in verlegenheid gebracht en deed nog harder zijn best om met zijn rivaal Jake overweg te kunnen. Jake was klaarblijkelijk dankbaar dat hij geaccepteerd werd door een laatstejaars als Casey en algauw brachten die twee het grootste deel van hun vrije tijd samen door. Het duurde niet lang voordat Jake begon te veranderen. De verlegen, ernstige jongen die twee keer per week in Johns klas binnenviel om een praatje te maken, was verdwenen. Verdwenen was de jongen die vroeger aardig was geweest tegen Nathan Pike. Nu was Jake net als de meerderheid van de spelers die over de campus van Marion High paradeerden.

En in die zin had het quarterbackgeschil Nathans leven alleen maar beroerder gemaakt. Terwijl Nathan vroeger door ten minste een van de sporters gerespecteerd werd, had hij nu geen enkele bondgenoot meer in het team.

John had laatst twee leraren met elkaar horen praten.

‘Hoeveel footballspelers van Marion High zijn er nodig om een gloeilamp in te draaien?’

‘Geen idee.’

‘Eentje: hij houdt hem vast terwijl de wereld om hem heen draait.’

Er waren avonden dat John zich afvroeg of het tijdverspilling was. Vooral wanneer het elitaire gedrag van zijn sporters verdeeldheid zaaide op de schoolcampus en leerlingen als Nathan Pike vreemdde. Leerlingen die soms door het lint gingen en een hele school lieten boeten voor hun lage plaats in de sociale pikorde.

Wat deed het ertoe of Johns sporters een bal konden gooien of de hele lengte van een veld over konden rennen? Als ze het footballprogramma van Marion High verlieten zonder zweempje mededogen of karakter, wat had het dan voor zin?

John ontving een salaris van 3100 dollar per seizoen om te coachen. Hij had eens uitgerekend dat het in een bepaald jaar neerkwam op minder dan twee dollar per uur. Het was duidelijk dat hij het niet voor het geld deed.

Hij keek naar de klok. Nog drie minuten.

Er flitsten beelden van wel tien verschillende seizoenen door zijn hoofd. Waarom deed hij er dan aan mee? Niet om zijn ego te strelen. In zijn tijd als quarterback voor de Universiteit van Michigan had hij meer successen geboekt dan de meeste mannen in een heel leven. Nee, voor zijn trots hoefde hij niet te coachen.

Het was eenvoudigweg omdat er twee dingen waren waar hij kennelijk voor in de wieg was gelegd: football spelen... en tieners onderwijzen.

Coachen was de puurste manier die hij kende om die twee samen te brengen. Seizoen na seizoen na seizoen had het gewerkt. Tot nu. Nu voelde het helemaal niet meer puur. Het voelde belachelijk. Alsof de hele sportwereld van de wijs was.

John haalde diep adem en stond op, de pezen rekkend in zijn slechte knie, de knie met de oude footballblessure. Hij liep naar het bord waar hij de volgende tien minuten een diagram opschreef van een reeks voedingswaarden en die nauwgezet verklaarde. Toen deelde hij huiswerk uit.

Maar hij kon aldoor maar aan één ding denken: Nathan Pike.

Hoe was een keurige leerling als Nathan zo dwars en haatdragend geworden? Allemaal vanwege Jake Daniels? Waren de ego's van Jake en de andere spelers zo opgeblazen dat ze niet samen konden gaan met iemand die anders was dan zij? En wat te zeggen van de woorden die Nathan op zijn schrijfblok had geschreven? *Dood aan sporters*. Meende hij dat?

En zo ja, wat moest er gedaan worden?

Scholen als Marion High ontsproten uit de veilige grond van Midden-Amerika. De meeste hadden geen metaaldetectors of gazen rugzakken of videocamera's die een gestoorde student konden betrappen voordat hij in actie kwam. Ze hadden wel een signaleringsprogramma. Nathan was al gesignaleerd. Iedereen die hem kende, hield hem in de gaten.

Maar als dat niet genoeg was?

John kreeg een knoop in zijn maag en hij slikte moeilijk. Hij wist het antwoord niet. Alleen dat hij vandaag, naast proefwerken nakijken, cijfers in de computer zetten, middagtraining houden en enkele geïrriteerde ouders langs de zijlijn te woord staan, ook met de directeur moest praten over Nathan Pikes opgeschreven verklaring.

Het was acht uur tegen de tijd dat hij in zijn auto stapte en een envelop openmaakte die hij vlak voor de training in zijn postvak had gevonden.

'L.S.,' begon de brief. 'Wij vragen dringend om het ontslag van coach Reynolds...'

John hapte naar adem. *Wat was dit?* Hij kreeg buikpijn toen hij verder las.

Coach Reynolds is niet het morele voorbeeld dat we voor onze jonge mannen moeten hebben. Hij is ervan op de hoogte dat verscheidene spelers van hem drinken en deelnemen aan illegale wegraces. Coach Reynolds weet dit, maar doet er niets aan. Daarom eisen wij zijn ontslag, vrijwillig of onvrijwillig. Als hier niets aan wordt gedaan, zullen we de media op de hoogte stellen van ons verzoek.

John ademde eindelijk uit. De brief was niet ondertekend, maar er waren kopieën gestuurd aan zijn sportcoördinator, zijn directeur en drie regiobeambten.

Wie kon zoiets geschreven hebben? En waar doelden ze op? John greep het stuur met beide handen vast en drukte zijn rug tegen de leuning. Ineens wist hij het weer. Toen in augustus de training weer was begonnen, hadden geruchten de ronde gedaan... geruchten dat enkele spelers hadden gedronken en met hun auto hadden geracet. Maar dat waren het dan ook geweest: geruchten. John had er niets tegen kunnen doen...

Hij leunde met zijn hoofd tegen het autoraampje. Hij was woest geweest toen hij het had gehoord. Hij had de spelers er rechtstreeks naar gevraagd, maar allemaal hadden ze enige wandaad ontkend. Verder kon John er niets meer aan doen. Het was protocol dat er geen geloof aan geruchten werd gehecht tenzij er bewijs was dat er regels overtreden waren.

Geen moreel voorbeeld voor de spelers?

Johns handen begonnen te trillen en hij staaarde over zijn rechterschouder naar de deuren van de school. Zijn sportcoördinator zou zo'n laffe, niet ondertekende brief toch niet willen accepteren. Maar aan de andere kant...

De sportcoördinator was nieuw. Een dwarse, prikkelbare man die strijd voerde tegen christenen. Hij was een jaar geleden in dienst genomen om Ray Lemming te vervangen, een formidabele vent die hart had voor coaches en sporters.

Ray was zo bij de schoolsport betrokken, dat hij op school een deel van het meubilair was geworden, maar vorig jaar was hij op de rijpe leeftijd van drieënzestig jaar met pensioen gegaan om meer bij zijn familie te kunnen zijn. De meeste coaches vonden dat het ware hart van de sport op Marion met hem mee gepensioneerd was. Zeker nadat de school Herman Lutz als sportcoördinator had aangenomen.

John zuchtte vermoeid. Hij had al het mogelijke gedaan om de man te steunen, maar na een klacht van ouders had hij de zwem-

coach van de jongens al ontslagen. Stel dat hij deze absurde brief serieus nam? De andere coaches zagen Lutz als iemand die verdronk in de complexiteiten van de baan.

‘Er is maar één ouder voor nodig,’ had een van de coaches die zomer na een vergadering gezegd. ‘Eén ouder die dreigt naar Lutz’ baas te gaan, en hij geeft hun wat ze willen.’

Ook als hij daarvoor een coach moest ontslaan.

John liet zijn hoofd langzaam op het stuur zakken. Nathan Pike... de doodsdreiging tegen sporters... de verandering in Jake Daniels... het gedrag van zijn spelers... de klagende ouders... de onverklaarbare verliezen dit seizoen...

En nu dit.

John voelde zich tachtig. Hoe had Abby’s vader zich staande gehouden tijdens een leven lang coachen? Die vraag verzette zijn gedachten en hij liet alles van de dag even vervagen. Dertien uur geleden was hij op school aangekomen en pas nu kon hij doen wat hij liever deed dan wat ook. Datgene waar hij zich elke dag meer op verheugde.

Hij zou naar huis rijden, de deur openen van het huis dat hij bijna kwijt was geweest, en de vrouw van wie hij meer hield dan van het leven zelf in zijn armen nemen. De vrouw van wie de blauwe ogen tegenwoordig meer twinkelden en van wie iedere warme omhelzing een stukje meer uitwiste van hun pijnlijke verleden. De vrouw die hem elke ochtend aanmoedigde en zijn hart vulde als hij het coachen en lesgeven geen minuut langer kon verdragen.

De vrouw die hij bijna had verlaten.

Zijn geliefde Abby.

Twee

Abby zat de openingsalinea voor haar nieuwste tijdschriftartikel te schrijven toen het gebeurde.

Tussen de derde en vierde zin verstarden haar vingers op het toetsenbord en begonnen de vragen te komen. Was het waar? Waren ze echt weer bij elkaar? Waren ze echt aan een echtscheiding ontkomen, terwijl zelfs hun kinderen niet wisten hoe dichtbij ze waren geweest?

Langzaam gingen Abby's ogen omhoog van het computerscherm naar een plank boven haar bureau, naar een recente foto van John en haar. Hun pasgetrouwde dochter Nicole had de foto genomen op een familiesoftbalwedstrijd tijdens het eerste weekend van september. Daar stonden ze, Abby en John, naast elkaar op de tribune achter de thuisplaat, met de armen om elkaar heen. Alsof ze nooit anders dan gelukkig getrouwd waren geweest.

'Jullie zijn zo schattig,' had Nicole destijds gezegd. 'Met het jaar verliefder op elkaar.'

Abby staaarde naar de foto, de stem van haar dochter weerklonk als een windklokkenspel in haar hoofd. Er waren geen uiterlijke tekenen, niemand had kunnen zien hoe na ze eraan toe waren geweest het kwijt te raken. Hoe ze bijna tweeëntwintig jaar huwelijk hadden weggegooid.

Maar Abby wist het toen ze naar de foto keek.

Het stond in hun ogen te lezen, zo diep dat niemand anders dan John en zij het opmerkten. Een glinstering van doorleefde liefde, een liefde die beproefd was en daar des te sterker uit was gekomen. Een liefde die op de rand had gestaan van een koude, donkere

kloof, zich schrap had gezet tegen de pijn en was gesprongen. Een liefde die pas op het laatste moment in zijn nekvel was gepakt en meegesleurd was naar veiliger grond.

Nicole wist het natuurlijk niet. Geen van hun kinderen eigenlijk. Kade niet, die nu achttien was en eerstejaarsstudent. En Sean, hun jongste, zeker niet. Met zijn elf jaar had hij er geen idee van dat John en zij bijna uit elkaar waren gegaan.

Ze keek naar de kalender. Vorig jaar om deze tijd waren ze plannen aan het maken om te gaan scheiden. Toen hadden Nicole en Matt hun verloving aangekondigd, en dat had de plannen uitgesteld. Maar Abby en John hadden de bedoeling gehad om het aan de kinderen vertellen als Nicole en Matt terug waren van hun huwelijksreis.

Abby huiverde. Als John en zij gescheiden waren, waren de kinderen er misschien nooit meer bovenop gekomen. Vooral Nicole, die zo idealistisch was en vol vertrouwen in de liefde.

Kind, als je eens wist...

En toch waren ze nog samen, zij en John, precies zoals Nicole geloofde.

Abby moest zichzelf vaak knijpen om te geloven dat het waar was, dat John en zij geen echtscheiding hadden aangevraagd en gezocht hadden naar een manier om het aan de kinderen te vertellen. Ze maakten geen ruzie, ze negeerden elkaar niet en ze stonden niet op het punt een verhouding te beginnen.

Ze hadden het overleefd. En dat niet alleen, maar ze waren zelfs gelukkig. Gelukkiger dan toen ze hun huwelijksbeloften hadden uitgesproken. De dingen die zo veel echtparen uit elkaar hadden gedreven, hadden hen door Gods genade sterker gemaakt. Eens, op het juiste moment, zouden ze de kinderen vertellen wat er bijna was gebeurd. Misschien zou het ook hen sterker maken.

Abby richtte haar aandacht weer op het computerscherm.

Het artikel was voortgekomen uit het diepst van haar hart: *Jongerencoaches in Amerika: een uitstervend ras*. Ze had een nieuwe redacteur bij het nationale tijdschrift dat het meeste van haar werk

kocht. Een vrouw met een scherp gevoel voor de hartslag en het geweten van Amerikaanse gezinnen. In september hadden Abby en zij mogelijke artikelen besproken. Een exposé over coachen was het idee van de redacteur geweest.

‘Het hele land sport als een gek,’ zei de vrouw. ‘Maar om de haverklap houdt weer een kwaliteitscoach het voor gezien. Misschien wordt het tijd dat we eens kijken waarom.’

Abby moest bijna hardop lachen. Als iemand eerlijk kon schrijven over de pijn en passie van het coachen van jeugdsport, dan was zij het wel. Ze was per slot van rekening de dochter van een coach. Haar vader en de vader van John waren teamgenoten aan de Universiteit van Michigan, de school waar John speelde voordat hij zijn graad haalde en het enige deed wat voor de hand lag: football coachen.

Haar hele leven had zich afgespeeld rondom de seizoenen van het spel.

Maar nadat ze de afgelopen twintig jaar met John Reynolds had doorgebracht, kon Abby meer dan een tijdschriftartikel schrijven over coachen. Ze kon er een boek over schrijven. En ze zou het er allemaal in zetten: ouders die klaagden over speeltijd, spelers die geen karakter toonden en geen verantwoordelijkheid namen, onrealistische verwachtingen, twijfels en gejoel van de tribunes.

Verzonnen beschuldigingen die in roddelkringen achter de schermen werden geuit om een coach onder druk te zetten om het veld te ruimen. Ondanks de teambarbecues in de achtertuin of het feit dat John tientallen keren na de zondagse training van zijn eigen geld een ontbijt voor de jongens had betaald.

Het kwam altijd hierop neer: win meer wedstrijden, en anders...

Was het een wonder dat coaches ermee ophielden?

Abby's hart verzachtte. Er waren nog steeds spelers die het spel tot een vreugde maakten, nog steeds ouders die John na een zware wedstrijd bedankten of hem een kaart stuurden om hun dankbaarheid te tonen. Anders was er geen man zoals John meer over

in de coachgelederen. Een handvol spelers op Marion High deed nog steeds goed zijn best in de klas en op het veld, toonde nog steeds respect en verdiende het door hard te werken en ijver. Spelers die de barbecues bij de Reynolds thuis op prijs stelden, en de tijd en liefde die John in elk seizoen, in elke speler stak. Jongemannen die verder gingen studeren en een goede baan hadden gekregen, die jaren na hun afstuderen nog bij de Reynolds aanbelden en vroegen: 'Is de coach thuis?'

Die spelers waren vroeger de norm. Hoe kwam het dat ze nu voor coaches door heel Amerika de uitzondering waren?

'Ja,' had Abby tegen haar redacteur gezegd. 'Ik wil het verhaal graag schrijven.'

In de afgelopen weken had ze coaches van langlopende, succesvolle programma's geïnterviewd. Coaches die er in de laatste jaren mee opgehouden waren vanwege dezelfde moeilijkheden waar John mee kampte, om dezelfde redenen waarom hij steeds vaker vermoeid en terneergeslagen thuiskwam.

De voordeur ging open en Abby hoorde hoe haar man hem zuchtend achter zich sloot. Zijn voetstappen klonken op de tegels in de hal. Niet de ferme, energieke stappen van het voorjaar of de zomer, maar de droevige, schuifelende stappen van een misgelopen footballseizoen.

'Ik ben hier.' Ze wendde zich van haar computer af en wachtte.

John sleepte zich de kamer in en leunde tegen de deurpost. Zijn blik vond de hare en hij stak een opgevouwen stuk papier naar haar uit.

Ze stond op en pakte het van hem aan. 'Lange dag gehad?'

'Lees maar.'

Abby ging weer zitten, maakte de brief open en begon te lezen. Het werd haar benauwd te moede. Ze wilden Johns ontslag. Waren ze gek geworden? Was het niet genoeg dat ze hem dagelijks lastigvielen? Wat wilden die ouders? Ze vouwde de brief op en gooide hem op haar bureau. Toen liep ze naar John toe en liet haar armen om zijn middel glijden. 'Wat erg.'

Hij trok haar dicht tegen zich aan en omhelsde haar zoals vroeger toen ze pas getrouwd waren. Abby genoot van het gevoel. Johns sterke armen, de geur van zijn aftershave, de manier waarop ze kracht putten uit elkaar...

Dit was de man op wie ze verliefd was geworden, de man die ze bijna had laten gaan.

John richtte zich op en keek haar onderzoekend aan. 'Het is niets om je zorgen over te maken.' Hij boog dicht naar haar toe en kuste haar.

Abby voelde een spootje van twijfel. 'Er staat dat Herman Lutz een kopie heeft gekregen. Sportcoördinatoren ontslaan coaches als ouders klagen.'

'Dit keer niet.' John haalde zijn schouders op. 'Daar kent Lutz me te goed voor.'

'Ray Lemming kende je het best van allemaal.' Abby bewaarde een vriendelijke toon. 'Ik heb een vervelend gevoel bij Herman Lutz.'

'Lutz zal me steunen.' Hij lachte even. 'Iedereen weet dat ik mijn spelers nooit laat drinken of laat meedoen aan... wat was het ook alweer?'

'Straattraces.'

'Precies. Straattraces. Ik bedoel, kom op zeg.' Hij hield zijn hoofd schuin. 'Er zullen altijd wel een paar ouders klagen. Ook al winnen we elke wedstrijd.'

Abby wilde er niet op doorgaan. 'God heeft de leiding.'

John knipperde met zijn ogen. 'Wat bedoel je daarmee?'

'Dat God je zal steunen. Ongeacht wie je verder al dan niet steunt.'

'Je klinkt ongerust.'

'Niet ongerust. Alleen bezorgd om de brief.'

John leunde tegen de muur, zette zijn honkbalpet af en gooide hem op de bank. 'Waar is Sean?'

'Op zijn kamer.' Hun jongste zoon zat in de zesde klas. De laatste tijd belden er af en toe meisjes op. 'Door zijn sociale leven is hij

een beetje achter met school. Hij zal er goed aan doen om tegen tien uur te stoppen.'

'Geen wonder dat het zo stil is.' Hij liet zijn greep om Abby's middel verslappen en bracht zijn hand naar haar gezicht om met zijn vingertoppen haar jukbeenderen na te trekken. 'Zo hoort het niet.'

Het gevoel van zijn handen tegen haar gezicht deed een rilling over haar rug lopen. 'Coachen?'

Hij knikte. 'Vorig jaar hebben we het regiokampioenschap gewonnen.' Zijn toon was vermoeid, zijn ogen waren donkerder dan ze in tijden had gezien. 'Wat willen ze van me?'

'Ik weet het niet.' Abby keek hem een ogenblik onderzoekend aan en boog toen haar hoofd. 'Maar ik weet wel wat je nodig hebt.'

Johns gezichtsuitdrukking verzachtte. 'Wat dan?'

'Dansles.' Abby voelde haast de glinstering in haar ogen.

'Dansles? Zodat we aanstaande vrijdagavond de foxtrot kunnen dansen bij Jefferson?'

'Nee, rare.' Ze gaf hem een duwtje. 'Houd eens op met alleen maar aan football te denken.' Ze vlocht haar vingers door de zijne en walste één stap met hem van de muur af en weer terug. 'Ik heb het over *ons*.'

Een zacht gekerm steeg op uit Johns borst. 'Kom, Abby. Geen dansles. Ik heb geen muzikaal gehoor, weet je nog? En geen steek ritmegevoel.'

Met haar lichaam dicht tegen het zijne, leidde ze hem nog een paar passen verder de kamer in. 'Dans met me op de aanlegsteiger.' Haar toon was smekend en ze pruilde opzettelijk. Ze klonk als Nicole als die haar zin niet kreeg.

'Ach, Abby... nee.' Zijn schouders zakten een beetje af, maar er danste een licht in zijn ogen dat er eerder niet was geweest. 'Dansen op de aanlegsteiger is wat anders. Krekels en krakende planken... de wind op het meer. Op *die* muziek kan ik best dansen.' Hij kromde zijn arm en liet haar een wervelende beweging maken. 'Alsjeblieft, Abby. Dwing me niet om dansles te nemen.'

Ze had al gewonnen. Zwijgend keek ze hem grinnikend aan en stak een vinger op. ‘Wacht even.’ In een flits vloog ze naar haar bureau en griste het krantenartikel op dat ze eerder die dag had uitgeknipt. ‘Kijk. Ze zitten in de school.’

Hij rolde met zijn ogen en las de kop. ‘Ballroom dansen voor *volwassen* paren?’ Hij zette zijn handen in zijn zij en trok zijn wenkbrauwen op. ‘Leuk, hoor. Niet alleen zal ik voor het eerst van mijn leven rond hopsen, maar ook nog eens in het gezelschap van mensen die twee keer zo oud zijn als ik.’ Hij legde zijn hoofd in zijn nek. ‘Abby... alsjeblieft.’

Ze wees naar de kleine lettertjes. ‘Veertig jaar en ouder, John. Dat staat in het artikel.’

‘Zo oud zijn we niet.’ Nu bespeelde hij haar, haar plagend zoals vroeger toen ze in haar laatste jaar zat, en stomverbaasd was dat deze oudere sterquarterback die altijd al een vriend van de familie was geweest, met haar uit wilde. Met háár, nota bene.

Ze giechelde en drukte zich weer dicht tegen hem aan. ‘Ja, zo oud zijn we.’

‘Nee.’ Hij liet zijn mond openhangen en wees eerst naar haar en toen naar zichzelf. ‘*Hoe* oud zijn we?’

‘Ik ben eenenveertig en jij vijfenveertig.’

‘Vijfenveertig?’ Geluidloos vormde hij het woord met zijn mond, zogenaamd vol afgrijzen.

‘Ja, vijfenveertig.’

‘Echt waar?’ Hij nam het krantenknipsel van haar aan en bestudeerde het nogmaals.

‘Echt waar.’

‘Nou, dan...’ Het artikel zweefde naar de vloer. Dit keer nam hij haar hand in de zijne en walste met haar naar de deur. ‘Dan is het tijd voor danses.’

Met John leidend dansten ze van het midden van haar werk-kamer de gang in. ‘Volwassen, hè?’

‘Ja.’ Ze hield van zulke momenten, waarop het leek of John en zij één van hart waren. Ze walsten door de gang naar de keuken.

‘Maar *jij* denkt toch niet dat ik volwassen ben?’ Terwijl hij het zei, raakten zijn voeten verstrikt met de hare en hij viel achterover, Abby in zijn vaart meeslepend. Met een smak landden ze boven op elkaar tegen de muur.

De schok duurde maar even.

Toen duidelijk was dat ze allebei niets mankeerden, barstten ze samen in lachen uit. ‘Nee, John...’ Schaterend rolde Abby naast hem op de grond. ‘Wees maar niet bang, ik denk niet dat je volwassen bent.’

‘Mooi.’ Hij lachte nog harder dan zij. Zo hard dat hij tranen in zijn ogen kreeg. ‘Dat zou ik ook niet willen.’

‘Maar je hebt wel dansles nodig.’

‘Kennelijk.’ Hij schaterde. ‘Het doet me denken... aan die keer dat jij...’ Hij probeerde op adem te komen. ‘Die keer dat jij in Sea World van de trap viel.’

‘Dat is waar ook.’ Haar ribben deden pijn van het lachen. ‘Ik moest die plaats hebben.’

‘Ik vergeet die zeeleeuwen nooit.’ John imiteerde hoe de dieren die dag hun hoofd met een ruk naar Abby hadden omgedraaid.

‘Niet doen...’ Abby hijgde. ‘Ik houd het niet meer.’

‘Mensen die armen en benen uitstaken om je val te stoppen.’ John ging rechtop zitten en liet zijn ellebogen op zijn knieën rusten.

Ze zuchtte, eindelijk op adem gekomen. ‘We zijn me een stelletje.’

John krabbelde overeind en leunde tegen de muur. ‘Het heeft wel gewerkt.’ Hij stak zijn hand uit en hielp Abby overeind.

‘Wat?’ Abby’s hart was licht als een zomerbries. Wat lekker om zo te lachen, over de vloer te rollen en gek te doen met John.

‘Nu weet ik dat je niet denkt dat ik volwassen ben.’ Ze haakten hun armen in elkaar en gingen de keuken binnen.

‘Beslist niet.’

‘Uitgehongerd, misschien.’ Hij wreef over zijn achterwerk. ‘Maar nooit volwassen.’

Drie

Het diner was in volle gang. Het was woensdag en elke plaats aan tafel was bezet. John en Abby en Sean aan de ene kant, terwijl Nicole en Matt en Matts ouders Jo en Denny Conley aan de andere kant zaten.

Abby hield van zulke avonden, als de familiekring zich bij de Reynolds thuis verzamelde om samen te lachen en bij te praten over hun leven. Abby keek bewonderend naar de gloed op Nicoles gezicht tegenover haar. *Dank U, God, dat U Matt in haar leven hebt gebracht. Laat hen nooit hoeven doorstaan wat John en ik hebben doorstaan...*

De groep zat ergens om te lachen. Denny had iets gezegd over een vishaak die het afgelopen weekend vastgeraakt was in het haarstuk van de dominee.

‘Het punt is...’ Jo legde met een rood gezicht van het lachen haar vork neer. ‘Dat niemand van ons van dat haargevalletje afgwist. Ik bedoel, de dominee staat daar elke zondag zo eerlijk als een forel in de zomer op die preekstoel.’ Ze gebaarde de tafel rond. ‘Jullie snappen wel wat ik bedoel... het is niet zo’n vent met een grote haardos zoals je op tv ziet. Hij is het echte werk. Authentiek.’

Abby kende de man niet, maar ze voelde niettemin met hem mee. ‘Hij moet diep gekwetst zijn geweest.’

Denny haalde zijn schouders op, maar voordat hij antwoord kon geven, boog Jo zich naar voren en stak haar vinger op. ‘Weet je wat hij tegen mij zei? Hij zei: “Jo, vertel niemand in de kerk hierover. God heeft mijn haar weggenomen, maar dat wil niet zeggen dat ik geen hoed mag dragen.”’ Jo sloeg hard op tafel en

het water in haar glas klotste over de rand. ‘Een hoed! Heb je ooit zoiets grappigs gehoord?’

Abby bestudeerde de roodharige vrouw, tenger en vol vuur, een vrouw die Abby nooit had uitgekozen als schoonmoeder voor haar dochter. Maar Abby en Nicole waren gewend geraakt aan Jo en nu vonden ze haar charmant. Een beetje praatziek en misschien een beetje al te geïnteresseerd in vissen, maar heerlijk oprecht en vol liefde. Hun familiebijeenkomsten waren niet hetzelfde zonder haar.

Nicole veegde haar mond af en keek naar John. ‘Heb je nog iets van Kade gehoord?’

‘Niets nieuws.’ John haalde zijn schouders op. ‘Op school ging het goed, met football ook.’

‘Hij is dit jaar toch vrijgesteld van competitie voor training?’ Denny zette zijn ellebogen op tafel.

‘Inderdaad. Daarmee wint hij een extra jaar.’

‘Die hele vrijstelling vind ik maar niks.’ Jo trok een gezicht. ‘Net een emmer met slecht aas.’

Abby glimlachte. ‘Het is een beslissing van de coach. Er zit een hoop talent voor Kade uit op de reservebank. Hij vindt het prima om vrijgesteld te zijn.’

‘Kan me niet schelen.’ Jo verhief haar stem en sprak hartstochtelijk. ‘Kade is per slot van rekening goed genoeg om te starten en als ik het nummer van de coach had, zou ik hem dat zelf wel eens even in zijn oor fluisteren.’ Ze hield haar hoofd schuin naar John. ‘Heb jij het toevallig?’

Iedereen lachte behalve Jo, die de kring rondkeek alsof ze allemaal gek waren geworden. ‘Ik meen het in diepe ernst. Die jongen is goed.’

‘Het geeft niet, Jo.’ John keek de vrouw grinnikend aan en Abby genoot van het effect. Johns glimlach deed de laatste tijd heerlijke dingen met Abby’s hart. Met vriendelijke stem deed hij zijn best het Jo uit te leggen. ‘Kade heeft er zelf mee ingestemd. Hij heeft nog veel te leren voordat hij het veld op gaat.’

‘Ja.’ Nicole keek Abby aan. ‘En hij komt toch binnenkort thuis?’

Abby bewonderde haar dochter om de manier waarop ze met Jo omging. In de paar maanden dat ze met Matt was getrouwd, was Nicole er een expert in geworden de conversatie te sturen en Jo af te leiden als ze al te opgewonden werd.

‘Inderdaad.’ Abby knikte. ‘Iowa speelt op twintig oktober in Indiana. Het is maar vier uur rijden hiervandaan. Er is die maandag geen school, dus Kade komt naar ons toe, blijft zondag slapen en vliegt maandag weer naar school terug.’

‘Ja.’ Sean keek op van zijn bord. ‘Over tien dagen en we tellen de tijd af.’

‘Nou, je weet toch zeker wel dat ik daar bij wil zijn. Denny en ik gaan gewoon met jullie mee...’ Ineens hapte Jo naar adem. ‘Wacht eens even.’ Ze gaf Denny met haar elleboog een por tussen zijn ribben, zodat de man opschrok. ‘Dat is toch het weekend dat wij dat zendingsding hebben?’

Denny dacht even na. ‘Ik geloof van wel.’

Matt keek op, zijn vork bleef in de lucht hangen. ‘Zendingsding?’ Hij was dol op Abby’s kookkunst en onder het eten liet hij de anderen meestal maar praten terwijl hij zijn bord leegat. Abby had gevulde varkenskarbonaadjes en geglaceerde aardappelen gemaakt en Matt had al voor de derde keer opgeschept. Met twinkelende ogen keek hij zijn moeder aan. ‘Wat voor zendingsding?’

‘Hè, bah.’ Jo wisselde een blik met Denny en blies hard uit. ‘We wilden het nog niet aan de jongelui vertellen. Het moest een verrassing zijn.’

Nicole boog zich naar haar schoonfamilie toe. ‘Gaan jullie een zendingsreis maken?’

Denny pakte Jo’s hand vast. ‘Eigenlijk komt er nog wel wat meer aan te pas.’

Abby voelde hoe iedereen aan tafel gespannen afwachtte. Matts ouders waren per slot van rekening gescheiden toen Matt nog klein was. Ze hadden apart van elkaar gewoond totdat Matt en

Nicole zich verloofden. Na een reeks wonderlijke gebeurtenissen was toen eerst Denny en later Jo gelovig geworden. Twee maanden geleden waren ze hertrouwd en lid van de kerk geworden. Nu gingen ze 's zaterdags vissen met hun dominee.

'Mam.' Matt legde zijn vork neer en leunde met zijn onderarmen op tafel. 'Waar hebben jullie het over?'

'Lieve help.' Jo wierp Denny een verontschuldigende blik toe. 'Ik en mijn grote mond.' Toen keek ze haar zoon aan. 'Je vader en ik overwegen om een jaar naar Mexico te gaan. Om in een weeshuis te werken en...'

Misschien wel voor de eerste keer sinds Abby Jo kende, zweeg de vrouw. Het was zulk verbazingwekkend nieuws, zoiets heel anders dan Jo ooit had gedaan, dat zelfs zij er niets aan toe te voegen wist.

Nicole gilte: 'Dat is *fantastisch!*' Ze sprong op van haar stoel, stelde zich op tussen Jo en Denny in en legde een arm om elk van hen heen. 'Wat zullen jullie daarvan genieten.'

Jo haalde haar schouders op, haar wangen waren ineens rood. 'Nou ja, niet dat we veel voor ze kunnen doen, hoor. Maar we zijn bereid. Volgens de dominee is dat het belangrijkste.'

Denny schraapte zijn keel. 'We gaan helpen een tweede babyruimte te bouwen en algemeen onderhoud te doen. Als een soort huismeesters.'

'Pap, wat geweldig.' Matt drukte zijn vader de hand. 'Niet te geloven. Ik had nooit gedacht dat mijn ouders nog eens een jaar zendingswerk zouden gaan doen.'

John wierp Abby een snelle blik toe. 'We dienen toch wel een God van wonderen, hoor!'

Abby sloeg haar ogen neer naar haar bord. Ze begreep de geheime betekenis in Johns woorden, en op ogenblikken als deze verlangde ze er wanhopig naar de kinderen over hun eigen wonder te vertellen. Dat ze bijna gescheiden waren en toen op de een of andere manier de weg hadden gevonden naar de oude aanlegsteiger achter hun huis. Hoe God daar in de uren na Nicoles brui-

loft hun oren had geopend voor de muziek van hun leven, en ze weer wisten hoe ze dansen moesten.

Het wonder was dit: ze waren samen gebleven en hadden iets moois van hun huwelijk gemaakt. Dat zou niet gebeurd zijn zonder Gods hand en als zodanig was het een vermeldenswaardig wonder.

Maar het mocht niet. Abby en John hadden niemand ooit verteld wat er bijna was gebeurd. De kinderen zouden te geschokt zijn geweest, vooral Nicole. Nee, de kinderen wisten van niets. Ze betwijfelde of ze het ooit zouden weten.

Abby keek op en liet de gedachte varen. Om de tafel werd druk gefeliciteerd en Jo en Denny beantwoordden een spervuur van vragen. Als alles goed ging, zouden ze in juli naar Mexico vertrekken en een jaar later terugkomen.

‘Ze hebben ons gevraagd of we de kinderen iets konden leren als we er waren.’ Denny gaf Jo een knipoog. ‘Ik heb gezegd dat ze die kinderen in minder dan geen tijd een hengel in de hand zal stoppen.’

Matt schonk zijn moeder een hartelijke glimlach en zei luchtig op plagerige toon: ‘Jou kennende, breng je vast een paar kleine vissertjes mee terug.’

‘Inderdaad.’ Jo’s mondhoeken zakten langzaam naar beneden en haar lach klonk ineens gedwongen.

De verandering was niet zo groot dat iedereen aan tafel het merkte, maar Abby wel. Iets in Matts opmerking over de weeskinderen had Jo geschokt. In de komende maanden moest Abby uitzien naar een gelegenheid om met Jo te praten. Ze was er haast zeker van dat de vrouw diepe gevoelens over het onderwerp koesterde, gevoelens die ze misschien niet met Matt of Nicole had gedeeld.

‘Wacht eens even.’ Denny knikte in Matts richting. ‘Je moeder en ik zitten er niet op te wachten weer ouders te worden.’

‘Wat hij bedoelt is dat ik grootmoeder wil worden. Hoe eerder, hoe beter.’

‘Grootmoeder?’ Nicoles mond viel zogenaamd geschokt open. ‘Sorry, Jo. Die wens zal nog in geen jaren uitkomen.’

‘Mijn idee.’ Matt sloeg zijn arm om Nicoles schouders. ‘Over een jaar of vier is het plan, hè?’

‘Precies.’

Abby moest op haar lippen bijten om niet hardop te lachen. ‘Werkte het maar zo.’

‘Ja.’ John kneep zijn ogen tot spleetjes. ‘Wij trouwden op 14 juli 1979. En wanneer hadden we kinderen gepland?’

‘Na een jaar of vijf, geloof ik.’

‘En wanneer is Nicole geboren?’

‘16 april 1980.’ Abby wierp Nicole een snelle glimlach toe. ‘Maar dat geeft niet, kind. Je kunt best doen of je een plan hebt. Dat geeft minder spanning.’

Aan de overkant van de tafel zat Jo nog te rekenen. Ze telde op haar vingers af en hield abrupt stil. ‘Wil je zeggen dat Nicole negen maanden en twee dagen na de bruiloft is geboren?’ Haar ogen straalden weer als tevoren. Ze boog zich over Matts bord heen en klopte Nicole op de hand. ‘Geen wonder dat je zo’n schat bent. Ik dacht altijd dat het door je opvoeding kwam.’ Ze wierp een snelle blik naar John. ‘En dat is het natuurlijk óók.’ Ze keek weer naar Nicole. ‘Maar ik had geen idee dat je een wittebroods-baby was. Wittebroodsbaby’s zijn supermakkelijk. Ze geloven in het geluk.’

Jo haalde diep adem en verplaatste haar blik naar Matt. ‘Zorg maar goed voor haar, jongen. Het is geen gewoon meisje. Ze is een wittebroodsbaby.’ Ze dempte haar stem en de anderen moesten zich inspannen om haar te verstaan. ‘Je boft, jongen. Je hebt een betere vangst te pakken dan je ooit met een hengel binnen had kunnen halen. Bovendien brengen wittebroodsbaby’s wittebroodsbaby’s voort. Dat heb ik tenminste altijd gehoord.’

‘Pardon.’ Nicole stak oprecht glimlachend haar hand op. ‘Deze wittebroodsbaby brengt de eerste vier jaar nog helemaal niets voort.’ Ze leunde tegen Matt aan en keek hem in de ogen. ‘Mijn

geniale echtgenoot moet zich eerst op zijn rechterlijke loopbaan storten.’

Pas toen zag Abby Johns ogen. Ze waren in de afgelopen paar minuten afstandelijk geworden, alsof hij al naar bed was gegaan en zijn lichaam uit beleefdheid had achtergelaten.

Abby keek nog eens beter. Nee, het was geen afstandelijkheid. Het was diepte... diepte en pijn. Toen begreep ze het. Hij zat weer aan football te denken. Het onderwerp was de hele avond niet ter tafel geweest en daar was Abby blij om. Beiden hadden ze de laatste dagen gestreden met de vragen die alle coaches zich moeten stellen als ze lang genoeg in het vak blijven: Waar doe ik het allemaal voor? Waarom ben ik hiermee bezig? Is er niet méér in het leven?

De maaltijd was voorbij en Nicole en Matt vertrokken met Denny en Jo achter zich aan. Sean ging naar boven en beloofde zijn wiskundehuiswerk af te maken. Abby volgde John naar hun slaapkamer.

‘Waar denk je aan?’

Pas toen ze eindelijk alleen waren, vond hij de woorden voor zijn gevoelens. Het waren woorden die ze nooit had verwacht te horen uit de mond van John Reynolds. Hij wreef over zijn achterhoofd en keek haar indringend aan. Toen zei hij het, vol overtuiging en met een vermoeide stem.

‘Ik stop met football, Abby. Dit is mijn laatste jaar.’

Het schokte haar tot in haar diepste wezen. Ze had altijd geweten dat deze dag zou komen. Maar niet op dit moment. Niet vlak na een kampioensseizoen. Tja, dit seizoen was natuurlijk zwaarder dan andere. Maar John had wel vaker met klagende ouders, slecht gedrag en onverklaarbare verliezen te stellen gehad. Die dingen overkwamen elke coach. Maar het idee dat hij nu zijn fluit in de wilgen zou hangen, nu hij nog zoveel onderwijsjaren voor zich had, was verrassender dan alles wat John had kunnen zeggen.

Bijna even verrassend als de gevoelens die in haar opkwamen.

Haar leven lang had Abby in het diepst van haar hart opgezien

tegen de dag dat football niet langer deel van haar dagelijks leven zou uitmaken. Maar hier en nu... met haar ogen vast in die van John, zag ze nergens tegenop.

Ze voelde zich verlicht.

Liefde

die alles overwint

In *Laatste dans* hebben Abby en John al 21 jaar lang lief en leed gedeeld. Ze lijken het perfecte echtpaar: geliefd door hun kinderen, bewonderd door hun omgeving en benijd om hun goede huwelijk. Maar als John gevoelens krijgt voor een andere vrouw, beseffen ze dat hun liefde bekoeld is.

In *Toegift* lijkt het paar hun liefde teruggevonden te hebben, maar dan slaat het noodlot toe en komen ze voor een beproeving te staan. Gaat hun huwelijk aan dit drama ten onder of is hun liefde groot genoeg?

Karen Kingsbury is een van de bestverkopende auteurs van christelijke romans. Onder het label *Life Changing Fiction* schrijft ze romans waarvan ze hoopt dat die lezers de moed geven om hun leven te veranderen, zoals de series over de familie Baxter en acteur Dayne Matthews.

ISBN 978 90 297 2428 9 NUR 302

9 789029 724289

www.uitgeverijvoorhoeve.nl